

Orakelboek en Wijsheidsboek

Je leest: je kunt de I-Tjing gebruiken als orakelboek en als wijsheidsboek. Wat betekent dat nu eigenlijk?

Ik maak de laatste tijd zelfs onderscheid in drie 'gebruiksmogelijkheden'. De derde is dan een boek voor onderzoek.

de I-Tjing als orakelboek

Het boek is in de allereerste plaats 'ooit' tot stand gekomen om de wijsheid van eeuwen samen te bundelen in een overzichtelijk en praktisch toepasbaar geheel voor het beantwoorden van vragen. Als de koning en of de keizer je een belangrijke vraag stelt, sta je als 'adviseur' niet graag met lege handen. Bovendien spraken de adviseurs elkaar nog wel eens tegen en dat deed het imago van het gilde weinig goed, nog afgezien van de niet al te subtiele straffen die van hogerhand waren bedacht voor lieden die koning en keizer niet juist informeerden.

Als orakelboek staat dus de vraag die gesteld wordt centraal. Met muntjes of stokjes selecteert het toeval de stukjes tekst uit het boek die het antwoord zijn dat de I-Tjing geeft op de gestelde vraag.

de I-Tjing als orakelboek:

vraag ? ? ? ? ?	wat te doen?	uitkomst, resultante ! ! ! ! !
eerste hexagram	de bewegende lijnen	tweede hexagram

de I-Tjing als wijsheidsboek

Maar ook zonder vraag ben je met het boek in staat tot bevredigende en vervullende studie. Dan is niet een vraag over wat je moet doen of wat je houding in een bepaalde situatie moet zijn het uitgangspunt maar zoiets als een thema. Bv. wat bedoelt het boek met Bescheidenheid, of wat zegt de I-Tjing nu over uitputting, over vrede, over leidinggeven, over macht, over het gezin, over optreden, enz.

Je neemt dan een of twee hexagrammen als uitgangspunt, en je verdiept je in het proces dat beschreven wordt, in de opbouw die je opmaakt uit de lijnteskten, in de samenstellende trigrammen, in het tracé, in de andere hexagrammen die er verband mee houden zoals het vormhexagram, het kernhexagram, het 'loerend hexagram', etc.

de I-Tjing als wijsheidsboek:

<u>hexagram:</u> <ul style="list-style-type: none">• titel, thema, motto• ideogram, oorsprong• trigrammen, tracé• oordeel en beeld• situatie en advies• vertaalmogelijkheden	<u>de lijnen:</u> <ul style="list-style-type: none">• opbouw proces (1 ...6)• diversiteiten, situaties• yinne en yange lijnen• resonantie en saamhorigheid• 'verhaal'	<u>andere relaties:</u> <ul style="list-style-type: none">• thema's met andere hexagrammen• vormhexagram• kernhexagram• 'loerend hex.'• om en tegen.
--	---	--

de I-Tjing als boek voor onderzoek:

Mijn ervaring met het boek is intussen dat hoe langer je er mee bezig bent, hoe meer vragen het gaat oproepen. De cultuur van de oude Chinezen staat heel ver van de onze af, de wijze van denken is op een aantal punten fundamenteel anders. Maar ook los van dit grote cultuurverschil, als ik zelf Chinees was, uit deze tijd, denk ik dat het boek allerhande vragen bij me zou oproepen.

Hoe dachten zij in die tijd over het ontstaan van de wereld, van de kosmos, van het bewustzijn?

Heel vaak wordt het gezin genoemd, en de posities van de vader, de drie zonen, de moeder, de drie dochters. Hoe was dit zoveel jaar geleden in het echt, en wat voor ideaalbeeld hadden de Chinezen over het gezin?

De seizoenen spelen een prominente rol in het boek; hoe leefde men toen in zo'n steenkoude winter en zo'n bloedhete zomer?

Het landschap: wat is voor die oude Chinees een berg? een meer? wat is water, hoe zijn de rivieren daar (breder, en dieper, en sneller en veel gevaarlijker dan bij ons). Dus: hoe krijgen wij een beeld van de beelden die de Chinezen toen hadden van hun omgeving.

Hoe zit het met de structuur die ontstaat bij het doorborduren op het principe van yin en yang waaruit ten slotte de 64 hexagrammen resulteren?

De betekenis van de lijnen: lijnen op hun eigen plaats, lijnen op de verkeerde plaats? Een yinlijn boven een yanglijn? De resonantie tussen de lijnen binnen een hexagram?

De betekenis van de trigrammen waaruit het hexagram is samengesteld? Wat zijn overeenkomsten tussen alle hexagrammen met trigram Berg beneden?

Ik geeft een paar voorbeelden van thema's waarop uitdagend onderzoek te doen valt:

- de tracés: wat is precies de toegevoegde betekenis ervan bij een hexagram?
- de seizoenen: de 12 maandhexagrammen: klopt het in ons dagelijks leven om je in je eigen ritme iets aan te trekken van het ritme in de seizoenen zoals de Chinezen dat adviseren?
- de lijnen: waarom is de 6e lijn in het ene hexagram zo ongunstig, en in het andere niet?
- de vader en moeder van de hexagrammen, 1 en 2: hoe zit het met de opbouw in hun lijnen?
- hoe denkt een Taoïst over hoe het land bestuurd moet worden, de rol van de koning, van een minister, de locale ambtenaar?